

1 Aandachtspunten bij aankoop van Solognote schapen

Voordat je tot aankoop overgaat van een Solognote schaap is het verstandig een paar dingen in de gaten te houden:

Doel

Bepaal wat je doel is om Solognote schapen te kopen:

- Wil je fokken en daarmee dit zeldzame ras samen in stand houden?
Ga dan op zoek naar een stamboekfokker die volgens de fokcirkel fokt. Kies dieren uit dezelfde familie binnen de fokcirkel, dan hoef je maar 1 ram te gebruiken. Voor uitleg over de fokcirkel of contact gegevens van een fokker, neem contact op met de ras vertegenwoordiger.
- Wil je een paar leuke schapen in de wei om het gras bij te houden, er van te genieten, en dus niet fokken? Dan kun je misschien overwegen om ooiën van verschillende leeftijden waar niet meer mee gefokt wordt een mooie wei te geven. Deze hoeven dan niet allemaal uit één familie te zijn. Maar wat ook leuk kan zijn, is een groepje ram(lammeren) al dan niet gecastreerd in de wei te zetten.
- Wil je een Solognote ram kopen? (evt ook om in te kruisen op een ander ras)

Exterieur

- Natuurlijk simpelweg; vind je het een **mooi dier**?
Bekijk ook het lijstje met de **raskenmerken**, zie [Schapenrassen - VSS - Vereniging van Speciale Schapenrassen \(vssschapen.nl\)](http://Schapenrassen - VSS - Vereniging van Speciale Schapenrassen (vssschapen.nl)) Ook binnen deze kenmerken zijn er wat kleine verschillen zoals, de grootte, de ram kan bv een flinke ramsneus hebben of juist iets minder. Dit is vaak een kwestie van smaak. De meeste fokkers zien graag een schaap met een rechte rug en rechte staart.
- Vraag naar **de afstammingspapieren**. Je kunt hierop zien of het dier is gekeurd en welke status het heeft, is het stamboekwaardig, dan is het dier als lam al goedgekeurd en toegelaten tot het stamboek. Sommige dieren krijgen als lam zelfs een plusje van de VSS keurmeester. Dat is een mooie waardering. Maar het gaat er vooral om hoe ze uitgroeien. Sommige dieren van 1 jaar of ouder hebben zelfs een ingevulde puntenbalk (rapportcijfers voor hun exterieur). Dat kan helpen om naast je eigen beoordeling te leggen.
- Door de afstammingspapieren te bestuderen kun je zien of er veel of **weinig inteelt** is tussen een dekram en de ooiën. Het makkelijkste is om dit te checken op de Falcoo-site onder het kopje inteelt/parings advies. Vul de vader en moeder in en het inteeltpercentage wordt voor je berekend.
Of als je (nog) geen toegang hebt tot het Falcoo systeem gebruik de
handige vuistregel: liefst 3 generaties geen familie ingekruist. Dit betekent dan 8 verschillende overgrootouders van het te fokken dier.
- Als het **vader- en moederdier aanwezig** zijn, vraag of je ze specifiek mag zien. Ook de dieren die op een andere manier dicht verwant zijn, zijn de moeite waard om even te bekijken.

Gezondheid

- Bekijk het dier eerst in zijn geheel, ziet het dier er **vitaal en gezond** uit? Kijkt het helder uit de ogen, heeft het een vitale houding, ziet de wol er gezond uit? Zijn de dieren in goede voedingsconditie?
- Is de **huid** overal intact, dus geen bobbels, wonden of littekens?
- Is de **vacht** regelmatig. Als de wol rijp is en makkelijk om te scheren (meestal na de langste dag) kan de vacht wat loslaten.

Aandachtspunten bij aankoop van Solognote schapen

- Kijk even in de **bek**, is het tandvlees en de mondslijmvliezen gezond? Missen er tanden? Passen de tanden op de bovenkaakrand. Stinkt het dier uit de bek? (dit kan duiden op pens problemen)
- Kijk even in het **onderste ooglid**, is dit mooi roze? (wit is uit den boze, duidt op bloedarmoede en dan is er vaak meer narigheid aan de hand)
- Is de neus schoon?
- Is er een duidelijk zichtbaar **hoornaanzet** aanwezig, met name bij ramlammeren? Dit mag niet het geval zijn, er zit vaak een deuk op de plek waar bij andere rassen hoorns aanwezig zijn.
- Voel in de hals en rond de kaken of er geen zwellingen aanwezig zijn, dit duidt vaak op ziekte.
- Voel de **knieën** na of deze 'droog' zijn, dus geen vocht of zwelling hebben.
- Kijk goed tussen de **hoefjes**, de huid tussen de hoefjes moet schoon, droog en niet geïrriteerd zijn (even een doekje ertussen doorhalen, dan kan je het beter zien). Als dit niet zo is, is er kans op rotkreupel of andere hoefaandoening. Vraag ook altijd na of er rotkreupel in de kudde is of is geweest en vraag welke maatregelen er zijn genomen, bijv. voetbaden, antibioticum enz. En wanneer heeft dat plaatsgevonden?
Kijk verder ook naar de **kwaliteit van de hoefjes**, zijn ze hard en droog en zit de buitenhoef goed vast aan de binnenhoef? Op zich hoeft het geen probleem te zijn als ze wat loslaten, maar het moet dan wel een 'droge loslating' zijn. Wat overgroeïende randjes zijn niet erg, die kun je nog altijd wegnippen.
- Is de **achterhand** van het dier schoon? Diarree is niet altijd een probleem, soms komt het door overgang naar ander voer bijv. een teveel aan vers gras. Maar het is wel een punt om op te letten, want het kan soms duiden op een ziekte of wormbesmetting. Vraag in ieder geval op welke manier de fokker omgaat met **wormenbesmetting**. Regelmatig omweiden en alleen ontwormen na mestonderzoek is een gewenste aanpak. Maar het kan ook zijn dat in overleg met de dierenarts een jaarrond worminfectie bestrijdingsplan is opgezet. Vraag (en noteer) in ieder geval wat en wanneer het dier het laatste half jaar toegediend heeft gekregen en laat evt. mestonderzoek doen voordat je het dier aankoopt. Zo voorkom je veel narigheid in je kudde.
- Bevindt het dier zich in een **leverbot** gebied? Betreft het een resistente leverbot? Als er sprake is van leverbot, vraag of er onderzoek gedaan is en/of preventieve zorg is toegepast. Wat heeft het dier gekregen en wanneer? (Let op: leverbotbesmetting kan ook plaatsvinden in gebieden die schijnbaar droog zijn, bijv. de Veluwe, Drenthe, Limburg,...) Vraag (en noteer) in ieder geval wat en wanneer het dier het laatste half jaar toegediend heeft gekregen en laat evt. mestonderzoek doen voordat je het dier aankoopt. Alleen leverboteieren zijn aantoonbaar in de mest, de bot zelf niet als deze aanwezig is. De bot nestelt zich in de lever dus bekijk goed de conditie van het dier.
- Is er een **geldige zwoegersvrij verklaring** aanwezig (niet ouder zijn dan 2 jaar). Voor deelname aan het Solognote fokprogramma via de fokcirkel is dit nodig.
- Heeft het dier al eens **gelammerd**? Zo ja, wat was het resultaat en hoe is het aflammeren gegaan?
- Kijk ook de **uiers** na, deze moeten mooi 'egaal' zijn zonder pukkels, plekjes of hele dikke aderen op de uiers. Een harde uier aan een of beide kanten kan duiden op een uierontsteking in het verleden.
- Ook de **spenen** controleren. Ongelijkmatige vorm en voelbare ongelijkmatigheden in de spenen kan wijzen op niet goed functioneren van de spenen. Vraag altijd na of beide spenen het goed hebben gedaan. Sommige oaien hebben naast de elke speen ook nog een kleine speen zitten, dit mag.

Aandachtspunten bij aankoop van Solognote schapen

- Bij een ram altijd de balzak inspecteren of beide **testikels** erin zitten en of 'het zaakje' goed aanvoelt, dus geen rare bobbels, zwelling, beschadiging. En kijk goed als de ram plast, dit moet een doorlopende straal zijn, behalve als hij bijna klaar is met plassen, dan mag het druppelen.
- En let verder op **alles wat afwijkend kan zijn**, bijv. ademhaling, knarsetanden, vieze oren, tranende ogen, 'traanstrepen' onder de ogen (dat duidt vaak op bijv. kobaltgebrek). Soms zit er een flinke knik in de staart, niet mooi, maar hoeft geen probleem te zijn.
- Bekijk ook **de gehele kudde** en ook het **bedrijf/situatie** waar het dier is geboren/getogen, het zegt vaak ook het e.e.a. over de gezondheidstoestand van het dier.

De fokker

- Wat ook nog een rol kan spelen is of je een **goed gevoel hebt bij de fokker zelf**.
- Hoe spreekt de fokker over de schapen?
- Heb je het gevoel dat de fokker **geïnteresseerd is in het welzijn** van de dieren en visie heeft hoe hij of zij dit kan bevorderen?
- Heb je het idee dat de fokker bewust keuzes maakt ten aanzien van welke **ooien voldoende scoren** om verder mee te fokken?
- Maakt de fokker deel uit van de **fokcirkel** en daarmee bewuste keuzes t.a.v. de afstamming en ramkeuze?
- Heeft de fokker de **registraties en formulieren** goed op orde?
- Heb je het idee dat wat verteld wordt waar is?
- **Helpt de fokker** je bij het maken van een keuze?
 - stuurt teveel of te weinig?
 - vertelt veel of weinig uit zichzelf?
 - heeft al een voorselectie gemaakt of laat je uit een groot aantal zelf zoeken? Indien een voorselectie is gemaakt, kun je de overige schapen ook zien en beoordelen?
 - is makkelijk of lastig afspraken mee te maken?
- Helpt de fokker je met **adviezen** t.a.v. transport, voeding en verzorging, registratie, enz?
- Geeft de fokker je gegevens mee over welke **geneesmiddelen** (zoals bijv. antibioticum, ontwormings-, anti myasis-, leverbotmiddelen) het dier heeft gehad en wanneer? Zo niet, vraag ernaar en schrijf het op.
- Als laatste is er nog de **prijs**. Er zijn richtlijnen voor de prijzen van Solognote schapen, maar geen vaste prijzen. Informeer naar de richtlijnen bij de ras vertegenwoordiger. Maak dus duidelijke afspraken over de prijs van de schapen. En indien je de schapen laat vervoeren door de fokker, maak ook duidelijke afspraken over de kosten van het transport.
- En mocht je besluiten **een ram te huren**, maak dan afspraken over de prijs en vooral de voorwaarden. Zet dit op papier!

Wow, dit is een hele waslijst en als dit je wat afschrikt of je twijfelt, vraag een onafhankelijk iemand met verstand van schapen om met je mee te gaan en je bij te staan. Het liefst iemand die verstand heeft van het Solognote schaap. Je kunt ook altijd de VSS ras vertegenwoordiger raadplegen.

Veel plezier met het uitzoeken en aanschaffen van het mooie Solognote schaap!